Z finanční judikatury nejv. spr. soudu.

Pokud jde o **přímé daně podle zákona č. 76/27 Sb.**, řeší soud v oboru daně důchodové v praxi spornou otázku, kdy je tu rodinné spotřební společenství, jehož důchody je zdaňovati společně v nálezu z 21. II. 1934, č. 6237/31.

§§ 5 *a* 6. Úřad první stolice zahrnul do stěžovatelova důchodu i důchod manželčin, která podala zvláštní přiznání, a neuznal za srážkovou položku pravidelné příspěvky manželce. Odvolání stěžovatelovo uplatnilo, že manželka, majíc ve výchově dva syny z prvého manželství, nucena jest vésti samostatnou domácnost v jiném místě, než bydlí poplatník; sňatkem, že se na tomto stavu nic nezměnilo a není zde proto jednotné domácnosti. Odvolací komise nevyhověla odvolání a uvedla, že příjem manželky a synů byl správně zdaněn u stěžovatele jako hlavy rodiny podle § 5, odst. 2. a 4., zák. o př. d., poněvadž nerozhoduje, že manželka bydlí odděleně, neboť jest tu skutečně spotřební společenství domácnostní a není na závadu, bylo-li dočasně přerušeno za účelem studií dětí. Ježto je manželka v zaopatření stěžovatelově, není jí placený příspěvek podle § 17, č. 4., cit. zák. odpočitatelným. Rozhoduje o stížnosti, vyslovuje n. s. soud: Podle úpravy provedené zákonem o přímých daních má býti důchod fysických osob, podrobený podle § 1 dani, zachycen v rodinném (domácnostním) spotřebním společenství. Je proto předpokladem společného zdanění podle § 5, aby šlo o důchod spotřebního společenství, které § 5 označuje jako domácnost, § 6 jako soukromou domácnost a které si zákon upravuje samostatně na principu rodinném, zúženém proti úpravě práva občanského, rozšířeném však naproti tomu, pokud jde o právní vztah zakladatelů rodiny. Vyslovuje totiž § 5 v odst. 4., že příslušnost k domácnosti je založena buď manželstvím nebo faktickým spolužitím, příslušníky rodiny že jsou dále nezletilé dítky (vnukové, pastorkové, schovanci), žijí-li s hlavou rodiny ve společenství domácnostním. Domácnost zakládá se tedy buď manželstvím neb faktickým spolužitím; pod tímto označením nutno po názoru soudu rozuměti takové společenství dvou osob různého pohlaví, které nese na venek známky spolužití manželského, tedy faktické spolužití, které je analogické instituci manželství. Z prvé věty cit. ustanovení plyne dále, že zákon v případě existence manželství neb nepopřené existence faktického spolužití přímo předpokládá, že tu je spotřební společenství domácnosti, a že tedy stanoví přímo domněnku existence jeho jako jednotky pro zdanění důchodovou daní. Ovšem nejde tu po názoru soudu o domněnku nevývratnou, čemuž svědčí i ustanovení prováděcího nařízení 175/27 Sb., § 5, odst. 4. a 5., které v odst. 4. vyslovuje: »Naproti tomu není spotřební společenství mezi manželi rozvedenými nebo z jiného důvodu od sebe skutečně trvale odloučenými.« Naproti tomu je však

důsledkem této zákonné domněnky, že v případě nesporné existence manželství neb faktického spolužití stíhá toho, kdo přesto tvrdí, že tu domácnosti jako spotřebního společenství není, průkazní břímě o tomto tvrzení. Soud spatřuje ve výroku naříkaného rozhodnutí projev právního názoru, že existence manželství zakládá nevývratnou domněnku vzniku spotřebního společenství domácnosti a pro tento mylný právní názor rozhodnutí to ruší.

Otázkou stanovení daňového základu obírá se nález z 26. II. 1934, č. 14.127/31.

§ 7. V odvolání z předpisu daně důchodové uvedl stěžovatel, že v přiznaném důchodu je obsažena polovice ½% poplatku (paušálu) ze služební smlouvy podle zák. č. 295/21 Sb., kterou omylem připočetl k svým příjmům, a žádal o její vyloučení z daňového základu. Uvažuje o stížnosti na rozhodnutí, odvolání zamítnuvší, vyslovuje soud: Podle § 4 zák. č. 295/21 Sb. stíhá platební povinnost u poplatku ze služebních smluv obě smluvní strany, každou jednou polovinou. Je tedy podle zákona povinen platiti jednu polovinu zaměstnanec, kteroužto povinnost plnil zaň v daném případě zaměstnavatel. Podle odst. 1. § 7 zák. o př. d. zahrnuje dani podrobený důchod veškeré příjmy v penězích a peněžité hodnotě. Splnil-li zaměstnavatel povinnost, již podle zákona přísluší plniti zaměstnanci, zprostil tím zaměstnance povinnosti, aby sám poplatek na něho připadající zapravil a zamezil tím zkrácení zaměstnancova příjmu o zaplacenou částku, což má hospodářsky týž význam, jako kdyby zaměstnavatel vyplatil požitky o tuto částku vyšší. Z okolnosti, že polovina poplatku, který by zaměstnanec sám za sebe zapravil, nebyla by snad ve smyslu § 15, odst. 1., č. 1., odpočitatelnou položkou vzhledem k tomu, že jde o vydání učiněné za účelem nabytí příjmu, neplyne ještě, že by zaplacení této částky zaměstnavatelem bylo, jak stížnost míní, považovati za nabytí jmění, resp. přírůstek majetku ve smyslu § 7, odst. 2., a nikoliv za příjem ve smyslu odst. 1. tohoto paragrafu.

Konečně dlužno přihlédnouti k nálezu z 28. III. 1934, č. 6192/34, týkajícímu se slevy na dani podle

§ *21.* V tomto případě zamítnut byl naříkaným rozhodnutím petit strany za přiznání slevy na dani podle § 21 s odůvodněním, že hospodářské poměry stěžovatelčiny se nepokládají za tak pokleslé, aby byla ztížena její platební schopnost. Uvažuje o stížnosti, vyslovuje soud, že ze srovnání předpisů obsažených v jednotlivých odstavcích § 21 plyne, že zákon rozeznává dvě skupiny případů, totiž jednak případy, kdy důvodem pro poskytnutí slevy jsou zvláštní poměry omezující podstatně platební schopnost poplatníkovu (odst. 1. a 2.), jednak případy, kdy je důvodem pro poskytnutí slevy okolnost, že by v důsledku číselných hranic, stanovených v zákoně pro výšku důcho-

dové daně, docházelo při přechodu takovéto hranice z jedné sazby do druhé k tvrdostem (odst. 3.). Oceňuje námitky stížnosti, dochází soud k závěru, že stěžovatelka odůvodňuje svůj domnělý nárok na slevu daně důvodem spadajícím pod ustanovení § 21, odst. 1. a zamítá stížnost s poukazem na nález z 21. XII. 1933, č. 22.026, z důvodu, že ustanovení to nezakládá právní nárok na slevu daně.

Z této formulace odůvodnění nutno souditi, třebas to zmíněný nález expressis verbis nevyslovuje, že soud dává najevo, že co do otázky právního nároku jest ustanovení odst. 3. § 21 posuzovati odchylně od ustanovení odst. 1., čemuž svědčí i nález z 23. III. 1934, č. 7293/32, kde jde o

§ *21., odst. 3.* V odvolání domáhal se totiž stěžovatel slevy podle § 21, odst. 3. Žalovaná komise v tomto směru odvolání nevyhověla, vyslovivši, že žádaná sleva se nepovoluje. Rozhodnutí to ruší soud podle § 6 zák. o s. s. pro nedostatek řádného odůvodnění.

I z tohoto postupu je patrno, že tu soud stojí pravděpodobně na stanovisku, že jde o právní nárok, ježto v nedostatku právního nároku dospěl by vzhledem k stálé judikatuře i přes nedostatek odůvodnění patrně k zamítnutí stížnosti. Dr. Hromada.

(Dokončení.)

LITERÁRNÍ ZPRÁVY

Dr. Emil Steigerhof a Dr. Václav Crha: **Zákon o ochraně nájemníků v novém znění s výkladem.** Vydalo Ústřední studentské knihkupectví a nakladatelství v Praze, 67 str.

Knížka jest vlastně jen doplňkem komentáře, který o zákonu na ochranu nájemníků vydali oba autoři minulého roku (viz recensi v Právníku, roč. 1933, str. 606). Účelem této knížky je, aby odběratelé dřívějšího spisku mohli jej používati i dále, neboť valná část dřívějších předpisů o ochraně nájemníků zůstala novým zákonem nedotčena. V knížce jest otištěn zákon ze dne 23. února 1934, kterým se prodlužují a doplňují zákony, týkající se bytové péče, č. 32 Sb. z. a n., vyhláška ministra soc. péče č. 62 Sb. z. a n., kterou bylo vyhlášeno upravené plné znění zákona o ochraně nájemníků, dále výklad změn provedených tímto zákonem a konečně judikatura ve věcech nájemnických, a to až do nejposlednější doby. Ve výkladu obírají se autoři změnami, které byly provedeny posledním zákonem, navazujíce při tom vhodným způsobem na dřívější výklady prvé knížky. Tento výklad a zmíněná judikatura poskytují bezpečný přehled v důležitých právních otázkách z oboru práva nájemnického, a to z doby nejposlednější, což právě činí knížku nepostradatelnou pro každého praktického právníka.

Dr. Loula.